

ТАҚРИЗ

ба автореферати Шокаримзода Сирочиддин Мирзо дар мавзуи «Таҳияи технологияи коркарди омехтаи кислотаҳои гидрогенсилитсийфторид ва фторид», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D072000 – Технологияи химиявии моддаҳои ғайриорганикӣ (6D072001-Технологияи моддаҳои ғайриорганикӣ) пешниҳод гардидааст.

Диссертатсияи илмӣ, ки аз ҷониби Шокаримзода С.М. иҷро гардидааст, саҳми назаррас дар рушди технологияи истеҳсоли моддаҳои ғайриорганикӣ, аз ҷумла барои саноати истеҳсоли намакҳои фтордор ва силитсийдор мегузорад. Дар диссертатсия роҳҳои истеҳсоли силитсийфториди натрий (СФН), фториди натрий, фториди алюминий, криолит, оксиди аморфии силитсий ва дигар пайваस्तҳо омӯхта шудааст, ки барои ҳалли мушкилоти ҶДММ «ТАЛКО Кемикал» ва таъмини ҶСК «Ширкати алюминийи тоҷик» бо ашёи хоми маҳаллӣ мусоидат менамоянд.

Таҳқиқоти мазкур ба коркарди маҳсулоти иловагии истеҳсоли кислотаи фторид – омехтаи кислотаҳои гидрогенсилитсийфторид (КГСФ) ва фторид бо истифода аз гидроксиди алюминий ва намакҳои натрийдор асос ёфтааст. Кор ба омӯзиши равандҳои физикавӣю химиявии коркарди омехтаи кислотаҳо, инчунин ба таҳияи технологияҳои ҳосил намудани намакҳои фтордор, ки барои истеҳсоли алюминий заруранд, равона гардидааст.

Дар қори мазкур термодинамика, параметрҳои технологӣ ва кинетикаи раванди коркарди омехтаи кислотаҳо бо истифода аз гидроксиди алюминий омӯхта шудааст, ки дар натиҷа оксиди аморфии силитсий, фториди алюминий ва криолит ҳосил мегарданд.

Аз ҷониби Шокаримзода С.М. речаи оптималии раванди безараргардонии омехтаи КГСФ ва кислотаи фторид бо истифода аз гидроксид, карбонат ва хлориди натрий таҳқиқ шудааст. Дар натиҷа СФН,

омехтаи СФН ва фториди натрий, кислотаи хлорид ва дигар пайвастиҳо ҳосил карда мешаванд.

Дар технологияҳои мазкур таъсири ҳарорат, давомнокии раванд ва концентратсияи кислотаҳо омӯхта шудаанд. Илова бар ин, зимни коркарди омехтаи кислотаҳо бо гидроксиди алюминий таъсири ҳарорат, давомнокии раванд ва воҷи маркази кристаллизатсия ба таҳшинкунии (кристаллизатсия) фториди алюминий мавриди омӯзиш қарор дода шудааст.

Дар марҳилаи навбатӣ, барои санҷиши таркиб ва ҳосиятҳои маҳсулоти ҳосилшуда, таҳлилҳои гуногуни физикавӣю химиявӣ гузаронида шуданд. Натиҷаҳои таҳлил нишон доданд, ки маҳсулоти бадастомада ба талаботи маҳсулоти стандартӣ ва ҳуҷҷатҳои меъёрӣ мутобиқат мекунанд.

Бартарии асосии кори диссертатсионии Шокаримзода С.М. дар он аст, ки ба ғайр аз таҷрибаҳои лабораторӣ, таҷрибаҳои саноатӣ оид ба истехсоли намакҳои фтордор ва санҷиши онҳо дар шароити истехсолӣ низ гузаронида шудаанд. Дар натиҷа технологияи истехсоли омехтаи силитсийфториди натрий ва фториди натрий дар шароити саноатӣ татбиқ гардидааст.

Ҳамаи хулосаҳо бар асоси маводи таҷрибавӣ таҳия гардида, аз ҷиҳати илмӣ асоснок мебошанд.

Эътимоднокии натиҷаҳо: таҳқиқоти муаллиф дар сатҳи баланди илмӣ бо истифода аз усулҳои муосири таҳлили физикавӣю химиявӣ анҷом дода шудаанд.

Новобаста ба комёбиҳо, хангоми омӯзиши автореферат эътирозҳои хурд ба миён омаданд:

1. Маълумот оид ба андозаи зарраҳои фториди алюминий, ки дар натиҷаи раванди кристаллизатсия ҳосил шудаанд, дар қор оварда нашудааст.
2. Гарчанде ки усулҳои гуногуни физикавӣю химиявӣ истифода шудаанд, барои муайян намудани тағйирёбии ҳолати фазагии компонентҳои ҳосилшуда аз таҳлили дифференциалӣ-термикӣ истифода нашудааст.

Эродҳои пешниҳодшуда арзиши илмии кори диссертатсиониро кам намекунанд. Умуман, метавон қайд кард, ки рисолаи диссертатсионии

Шокаримзода С.М. таҳқиқоти илмӣ мукамал буда, сахми назаррас дар таҳкими технологияҳои истеҳсоли намакҳои фтордор дорад.

Бо дарназардошти гуфтаҳои боло, метавон чунин хулоса кард, ки рисолаи диссертационии Шокаримзода С.М. оид ба мавзӯи «Таҳияи технологияи коркарди омехтаи кислотаҳои гидрогенсилитсийфторид ва фторид» ба талаботи ВАК-и Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад ва муаллиф Шокаримзода Сирочиддин Мирзо сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) аз рӯи ихтисоси 6D072000 – Технологияи химиявии моддаҳои ғайриорганикӣ (6D072001 – «Технологияи моддаҳои ғайриорганикӣ») мебошад.

Тақриздиханда:

доктори илмҳои техникӣ, корманди калони илмӣ шуъбаи илм, инноватсия, робитаҳои байналмилалӣ ва фаъолияти нашриётии Филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М.В. Ломоносов дар ш. Душанбе Мирзозода Б.

Суроға: 734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, кучаи Бохтар, 35/1,
Телефон: (+992) 771-77-57-77.
E- mail: bahodur-1950@mail.ru

Имзои д.и.т. Мирзоев Б-ро тасдиқ мекунам.

Сардори шуъбаи сиёсати кадрӣ
ва корҳои махсус

 С.М. Пирназар

Суроғаи муассиса: 734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, кучаи Бохтар, 35/1,
Филиали Донишгоҳи давлатии
Москва ба номи М.В. Ломоносов
Телефон: (+992-37) 221-99-41.
E- mail: <https://msu.tj.ru>

«23» феврал 2026с.